

Ludovic Kosuth și frontierele stabilite la Trianon

Excelentul ziar „Prager Presse” a publicat în timpul din urmă, o serie de noi și valoroase argumente împotriva revizionismului unguresc. În nr.-ul din 8 Oct. a. c , acest ziar reproduce după revista americană „Foreign Affairs” (New-York, 45 East 65 St.) citate dintr'un studiu al cunoscutului sociolog ungar Oscar Jászi, asupra unor scrisori necunoscute până azi, ale lui Ludovic Kosuth și contele Ladislau Teleki, aflătoare în „Muzeul” din Budapesta. Contele Ladislau Teleki, revoluționar cu idei liberale, s-a refugiat în anul 1849, după înfrângerea ungurească, în Franța, iar Kossuth în Turcia. În scrisorile sale, contele Teleki discută cu L. Kosuth noile perspective ale statului ungar și își mărturisește părerea, că ar trebui să se acorde Românilor și Slavilor din Ungaria *un fel de autonomie politică și culturală*. Kossuth nu era însă de părerea aceasta, el respinge ideea unei autonomii provinciale („Provinzial autonomie”) pentru Români și Sârbi, căci, spunea dânsul, aceasta ar îndemna pe Slovaci, Ruteni, Germani, să ceară același lucru.

Această autonomie provincială ar însemna după părerea lui Kossuth „sfâșierea Ungariei în opt părți”. Ținuturile autonome s-ar simți atrase de popoarele vecine Ungariei și astfel, Slovacia, Rutenii, Germanii, Sârbi și Românii se vor despărți de Ungaria. „Dintre toate aceste provincii, numai provincia ungurească ar putea fi păstrată. Eu cred - argumenta Kosuth - că noi, cei de azi, nu avem dreptul să sacrificăm întreg viitorul națiunii maghiare, de dragul păcii de mâine”.

Harta, pe care Jaszi a desenat-o luând ca bază scrierile lui Kosuth (harta reprodusă de noi cu nr. 1) și harta stabilită prin tratatul de la Trianon (harta reprodusă de noi cu nr. 2) sunt aproape identice. Aceasta înseamnă, că Ludovic Kossuth cunoștea încă în 1850 situația adevărată din Ungaria. Pe urmă se știe, guvernarea Ungariei au urmat față de minorități o cale opusă principiilor liberalismului: cea a deznaționalizării.

În continuare, prof. Oscar Jaszi afirmă că Francisc Deak și baronul Otvos au căutat după 1837 o înțelegere cu nemaghiarii încercând să introducă un regim de fair play pentru naționalități. Cum își imagina liberalul Kosuth rezolvarea problemei Ungariei prin menținerea Ungariei Mari și cum vroia Profesorul Jaszi să rezolve problema statelor dunărene, este o chestiune aparte, de care articolul din „Foreign Affairs” se ocupă pe larg. Pe noi ne interesează aici clarviziunea lui Kosuth asupra viitorului. Harta lui Kosuth comparată cu harta tratatului de la Trianon, dovedește cu prisosință, că frontierele tratatelor de pace nu au fost stabilite în mod samavolnic, ci luându-se drept bază, starea de fapt etnografică. Și anume, și cea istorică și cea a prezentului. În ciuda campaniei de maghiarizare, de după 1848, situația etnografică s-a menținut aproape aceeași. Harta de mai sus, este de-o mare importanță în lupta noastră împotriva tezei revizioniste. De aceea, am crezut de bine să o reproducem aici, ca să știe și publicul românesc, care au fost, în concepțiunea marelui bărbat de stat și patriot Kosuth, adevăratele frontiere etnografice ale neamului său.

Corneliu i. Codarcea